

VERGETEN GENTSE SCHRIJVERS

JAN BOUCHERY (GENT 1846 – ANTWERPEN 1911)

Onderwijzer, leraar, boekhandelaar, dichter, prozaschrijver.

Jan Emile Bouchery werd geboren te Gent op de Garenmarkt (thans: E. Anseeleplein) in 1846. Zijn vader Jan was meester-kuiper. Hij had nog drie broers en zussen. Lager onderwijs in een Gentse stadsschool. Als 13-jarige woonde hij de begrafenis bij van Prudens Van Duyse. Ook J.M. Dautzenberg, stichter van het opvoedkundig tijdschrift “De Toekomst”, had een blijvende invloed op hem. In 1861 als monitor of onderwijzer-assistent aangesteld ter voorbereiding op het normaalonderwijs. In de normaalschool had hij als leraar o.a. Gilles Désiré Minnaert, die in 1899 voor zijn toneelstuk Siddhârta met de staatsprijs voor toneelletterkunde zou worden onderscheiden. In 1866 behaalde Jan het diploma van onderwijzer. In 1868 won hij een prijs en kreeg hij een benoeming in een betalende stadsschool. In 1870 werd hij redacteur van het weekblad “Het Vlaamsche Volk” waarin kritieken verschenen op de fransgezindheid van het Gentse stadsbestuur. Schepen Wagener liet niet na hem ter verantwoording te roepen en te sanctioneren. Opvallend was tevens dat hij niet opnieuw verkozen werd tot bibliothecaris van het Willemsfonds. In 1871 had hij samen met een groepje jonge flaminganten nog de politiek neutrale Zetternamskring gesticht. Na verdere moeilijkheden met het stadsbestuur had hij in Gent geen ander vooruitzicht dan een vlakke loopbaan, bovendien werd hem medegedeeld dat hij niet meer op een verhoging van zijn jaarwedde moest rekenen. Hij werd in 1872 onderwijzer te Halle en nadien leraar Nederlandse taal- en letterkunde aan het Sint-Norbertusgesticht te Antwerpen. Daar bleef hij ruim dertig jaar lesgeven tot hem in 1904 eervol ontslag werd verleend. In 1875 is hij naar Gent teruggekeerd om er te huwen.

Nadat hij zich in 1875 te Antwerpen had gevestigd, was Bouchery ook actief als boekhandelaar en drukker-uitgever. Hij gaf het centenblad “Allemandblad” (1876-1896) uit om de leeslust van het volk en tegelijk ook de taalstrijd te bevorderen. Vanaf 1886 werd hij tevens uitgever van het tijdschrift “De Vlaamsche Kunstbode”, een tijdschrift dat een onpartijdige vlaamsgezindheid voorstond en bedoeld was voor alle rangen en standen. Bouchery slaagde erin iedereen die op literair gebied in Vlaanderen en Nederland ook maar iets betekende tot medewerking over te halen. Het werd tevens een spreekbuis voor jonge schrijvers, waardoor hij nieuw talent een kans gaf... ook al miste hij soms de nodige gestrengheid.

Bouchery heeft zeer veel gepubliceerd: lyrische, dramatische en didactische

gedichten, cantates, zangspelen, verhalen, novellen, feuilletons, verhandelingen, monografieën over lokale geschiedenis, toneelstukjes, schoolboeken en leesboekjes voor de kleintjes... en tal van zijn werken kenden verschillende herdrukken. Zelf was hij niet zo'n buitengewoon literair talent en zijn werk werd ook niet in ruime kring verspreid. Hij schreef eenvoudig en ongeunsteld en gebruikte de eenvoudige taal van het volk. Geen onderwerp was hem te min.. Hij was echt een volksschrijver. Nochtans werden zijn cantates door Peter Benoit getoonzet. Zijn gedichten verzamelde hij in twee bundels: **Gedichten en gezangen** (1897) en **Uit 's levens herfst** (1906). Zijn verhalen en novellen verschenen eerst in "De Vlaamsche Kunstbode" en de Volksalmanakken van het Willemsfonds.

Bouchery speelde ook een niet onbelangrijke rol in het verenigingsleven. Hij was secretaris en penningmeester van de Antwerpse afdeling van de Bond der Belgische drukpers; lid van de Provinciale Commissie tot aanmoediging der volksbibliotheken; secretaris en later ondervoorzitter van de Zuid-Nederlandse Maatschappij van Taalkunde; secretaris van Nederlandse Taal- en Letterkundige Congressen; lid van de Provinciale Commissie van Tooneel en Tooneelletterkunde; voorzitter van de Antwerpse afdeling van het Davidsfonds. In 1904 werd hij werkend lid van de Koninklijke Academie voor Nederlandse Taal- en Letterkunde. Zijn verdiensten aldaar situeren zich vooral in de commissie voor onderwijs en zijn verslagen van de vergaderingen verschenen in dag- en weekbladen. Verder schreef hij verhandelingen over Prudens Van Duyse en Johan Michel Dautzenberg en een levensschets van Hendrik Sermon.

Literatuur

J.G. Frederiks en F.J. Van den Branden, Bouchery Jan, Biografisch Woordenboek der Noorden Zuid-Nederlandse Letterkunde, 1892.

J. Van Menten, Jan Bouchery, Jaarboek van het Davidsfonds, 1912.

José Verschaeren, Jan Bouchery, Nationaal Biografisch Woordenboek, deel XIII, p. 110-114.

Daniël Van Ryssel